
MAKEDONYA ÜLKE RAPORU

Mart 2012

Yönetici Özeti

- 20 milyar USD'lik GSYİH ile hedef pazarlar arasında en küçük ekonomiye sahip ülkelerden biridir.
- Şehirleşme oldukça düşük seviyelerdedir.
- Organize perakendecilik yok denecek kadar az.
- Pazar genel olarak lokal oyuncular tarafında domine edilmektedir.
- Mevcut nüfus yapısı ve yüksek işsizlik oranı önemli bir dezavantaj.
- Cadde mağazacılığı halen popülaritesini korumaktadır.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Coğrafi Konum ve Özellikleri-1

Makedonya 25,713 km²'lik yüz ölçümü ile dünyanın en geniş 149. ülkesidir.

KONUMU

- Balkan Yarımadasında yer alan bir devlet. Güneyinde Yunanistan, doğusunda Bulgaristan, batısında Arnavutluk, kuzeyinde ise Yeni Yugoslavya yer alır.

KOMŞU ÜLKELER

- Arnavutluk 151 km, Bulgaristan 148 km, Yunanistan 246 km, Sırbistan 221 km

ÖNEMLİ ŞEHİRLER

- Başkenti Üsküp şehridir.
- Önemli şehirler: Manastır, Kumanovo, Pirlepe, Kalkandelen, Gostivar, Ohri, İştip

Coğrafi Konum ve Özellikleri-2

UÇUŞ SÜRESİ - GMT

- İstanbul Üsküp arası 1 saat 20 dakikalık bir uçuş süresi bulunmaktadır.
- GMT'den 1 saat ileridir. TR'ye göre 1 saat geridedir.

FİZİKİ YAPI

- Makedonya, fiziki olarak, tektonik yer değiştirmelerin gençleştirdiği çok yaşlı yükseltilerle kaplı dağlık bir araziye sahiptir.
- Orta Vardar Vadisinin iki yakası boyunca uzanan Makedonya topraklarını 2000 metreyi geçen Sar Planina, Pelisten ve Osogova dağları engemelidir. Ohri, Dorian ve Prespa göllerinin büyük bir bölümü ülke sınırları içinde kalır.

İKLİM

- Ülke toprakları genelde engebeli araziden meydana geldiğinden kara iklimi hakimdir. Yazları sıcak ve kurak, kışları da soğuk geçer.

Coğrafi Konum ve Özellikleri-3

Resmi Dil: Makedonca resmi dil olarak kullanılmaktadır.

Ticari Dil: Türkçe, Arnavutça, Sırpça, Romca, Ulahça

Din: Makedon Ortodoks'u %64.7, Müslüman %33.3, Diğer Hıristiyanlar %0.37, Diğer %1.63

Para Birimi: Denar ülke içerisinde geçerli olan resmi para birimidir.

Resmi Tatil Günleri

Yeni Yıl	12 Ocak
Ortodoks Noel'i	7-8 Ocak
Dünya Kadınlar Günü	8 Mart
Ortodoks Paskalyası	19 Nisan
İŖçi Bayramı	12 Mayıs
Ayaklanma Günü	2 Ađustos
Bağımsızlık Günü	8 Eylül

Siyasi Yapı ve Özellikleri

Yönetim Biçimi

- Makedonya kuvvetler ayrılığı ile yönetilen parlamenter bir demokrasidir.

Genel Yapı

- Ülkede Cumhurbaşkanı devletin başıdır, Cumhuriyeti temsil eder.Makedonya ordularının Başkomutanı'dır. Milli Güvenlik Konseyine başkanlık eder.
- Cumhurbaşkanı genel, gizli ve doğrudan seçimlerle 5 yıllık süreyle üst üste seçilebilir. Hükümetin kurulması ile ilgili işlemleri gerçekleştirmek, büyükelçilerin ve diğer diplomatik görevlilerin atanması ya da görevden alınması ile ilgili kararnameyi hazırlayarak, yargıçlar arasında anayasa mahkemesi ve Cumhuriyet Yargı konseyine üye seçilmesi teklifinde bulunmak, Güvenlik Konseyi üyelerini atamak Cumhurbaşkanının görevleri arasında sayılmaktadır.

Siyasi Yapının Oluşumu

- Ülke 1991 yılında yapılan referandumla bağımsızlığına kavuşmuştur.

Devlet Başkanı

- Mayıs 2009 tarihinden beri Gjorge Ivanov görevdedir.

Başbakan

- Nikola Gruevski

Ekonomik Görünüm

- Makedonya, Orta ve Doğu Avrupa'yı Güney ve Güneydoğu Avrupa ile bağlayan önemli ulaşım yollarının kesiştiği bir noktada bulunan ve Dünya Bankası tanımlamalarına göre aşağı orta milli gelir seviyesinde yer alan bir ülkedir. Ülkenin bir yandan denize açılımı olmaması ve diğer yandan da ekonomisinin dışa açıklığı (dış ticaret, GSYİH'nın yüzde 90'ına tekabül etmektedir),
- Makedonya'nın küresel ekonomideki gelişmelere büyük ölçüde bağımlı bir şekilde hareket etmesine yol açmaktadır. Bu durumun olumlu yanları olduğu kadar, olumsuz sonuçları da olmuş ve Makedonya özellikle son 10 yıl içerisinde büyük ölçüde dış kaynaklı ekonomik krizlere sıklıkla maruz kalmıştır.
- Yaşanan ekonomik ve uluslararası politika sıkıntılarına rağmen, özellikle 2009 yılında yeniden AB entegrasyonuna odaklanan hükümetin çabaları sonucunda, 15 Ekim 2009'da yayımlanan son ilerleme raporunda Avrupa Komisyonunun Makedonya ile tam üyelik müzakerelerine başlanması yönündeki tavsiye kararı açıklanmıştır.
- Özellikle krizin kaynağında bulunan finans kurumları küçük olan Makedonya finans kurumları ile büyük çapta bir ilişkisinin olmaması ülkeyi birazda olsa kriz süresince olumlu etkilemiştir.

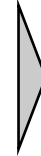
Makedonya'nın Dünya Ekonomisindeki Konumu

Makedonya 20 Milyar USD' lik GSYİH' si ile dünyada en büyük 125. ekonomiye sahiptir.

GSYİH Sıralaması (Mio USD)* – 2011

DS	ÜLKELER	GSYİH
6	Almanya	2.940.000
7	Rusya	2.223.000
17	Türkiye	960.500
20	İran	818.700
23	Suudi Arabistan	622.000
27	Mısır	497.800
39	Yunanistan	318.100
40	Ukrayna	305.200
48	Romanya	254.200
51	Birleşik Arap Emirlikleri	246.800
54	Kazakistan	196.400
58	Fas	151.400
61	Beyaz Rusya	131.200
66	İrak	113.400
67	Suriye	107.400
71	Tunus	100.000
72	Bulgaristan	96.780
73	Azerbaycan	90.790
74	Libya	90.570
79	Hırvatistan	78.090
87	Lübnan	59.370
89	Litvanya	56.590
101	Türkmenistan	36.900
103	Ürdün	34.530
115	Arnavutluk	23.960
118	Kıbrıs	23.190
121	Gürcistan	22.440
125	Makedonya	20.000
144	Kosova	11.970

CIA The World Fact Book

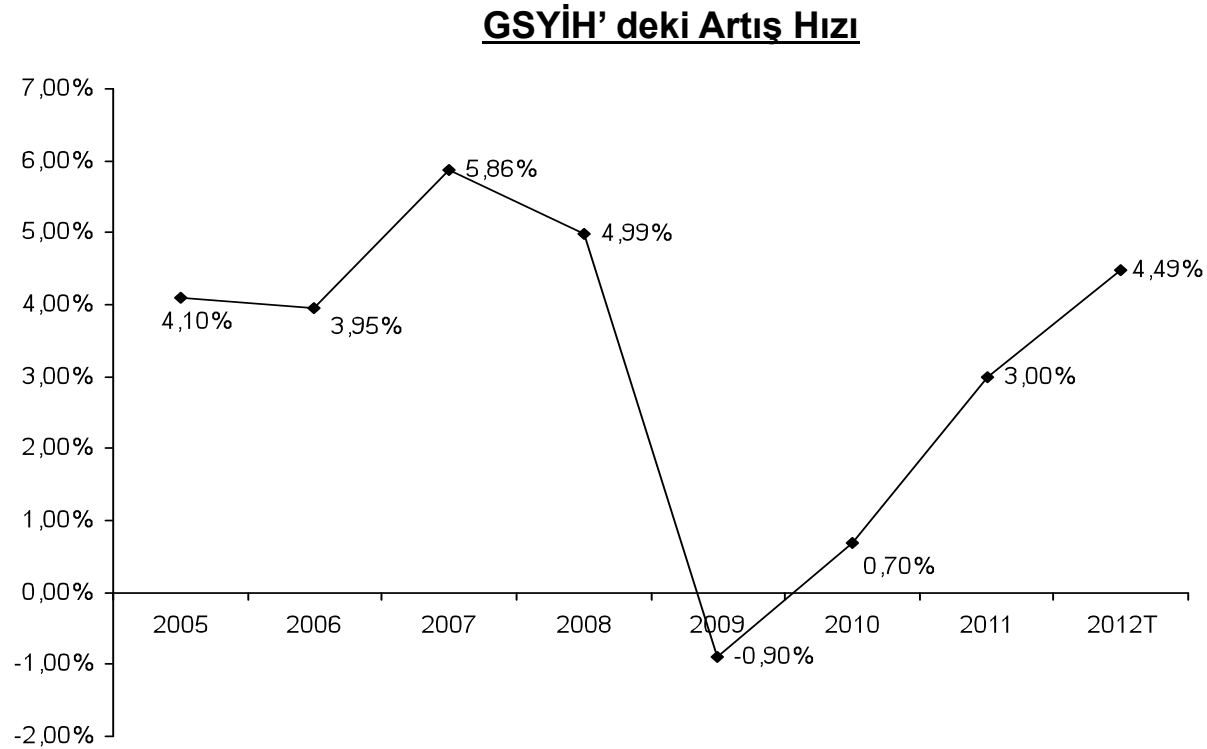
BMD Hedef Pazarlar içerisinde
ekonomik büyüklük açısından en
büyük 27. ülke konumundadır

*Satın alma paritesine göre

Kaynak: IMF , CIA, OECD

GSYİH' deki Gelişim

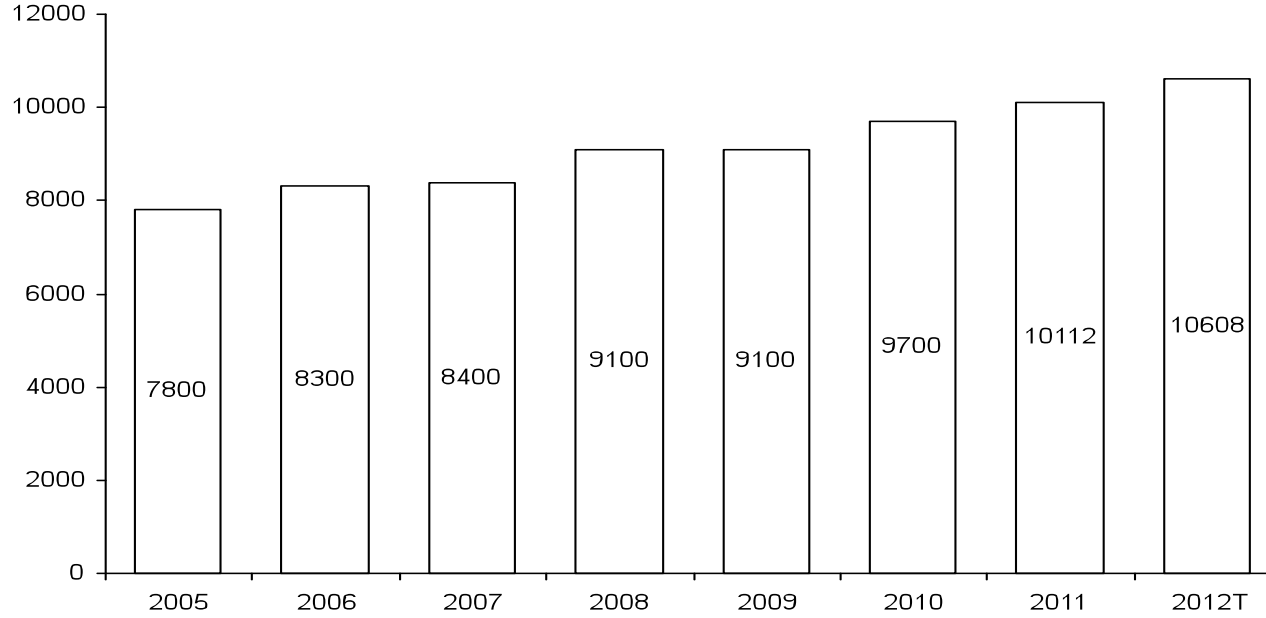
2009 yaşanan küresel kriz sonrası diğer bölge ülkeleri gibi toparlanma sürecine giren Makedonya ekonomisi 2011 yılında %3 büyüme yaşamış, 2012 beklentileri ise %4,5 civarındadır.

Kişi Baři Milli Gelirde Gelişim

Kişi baři milli gelir istikrarlı bir şekilde bŸyŸmektedir.

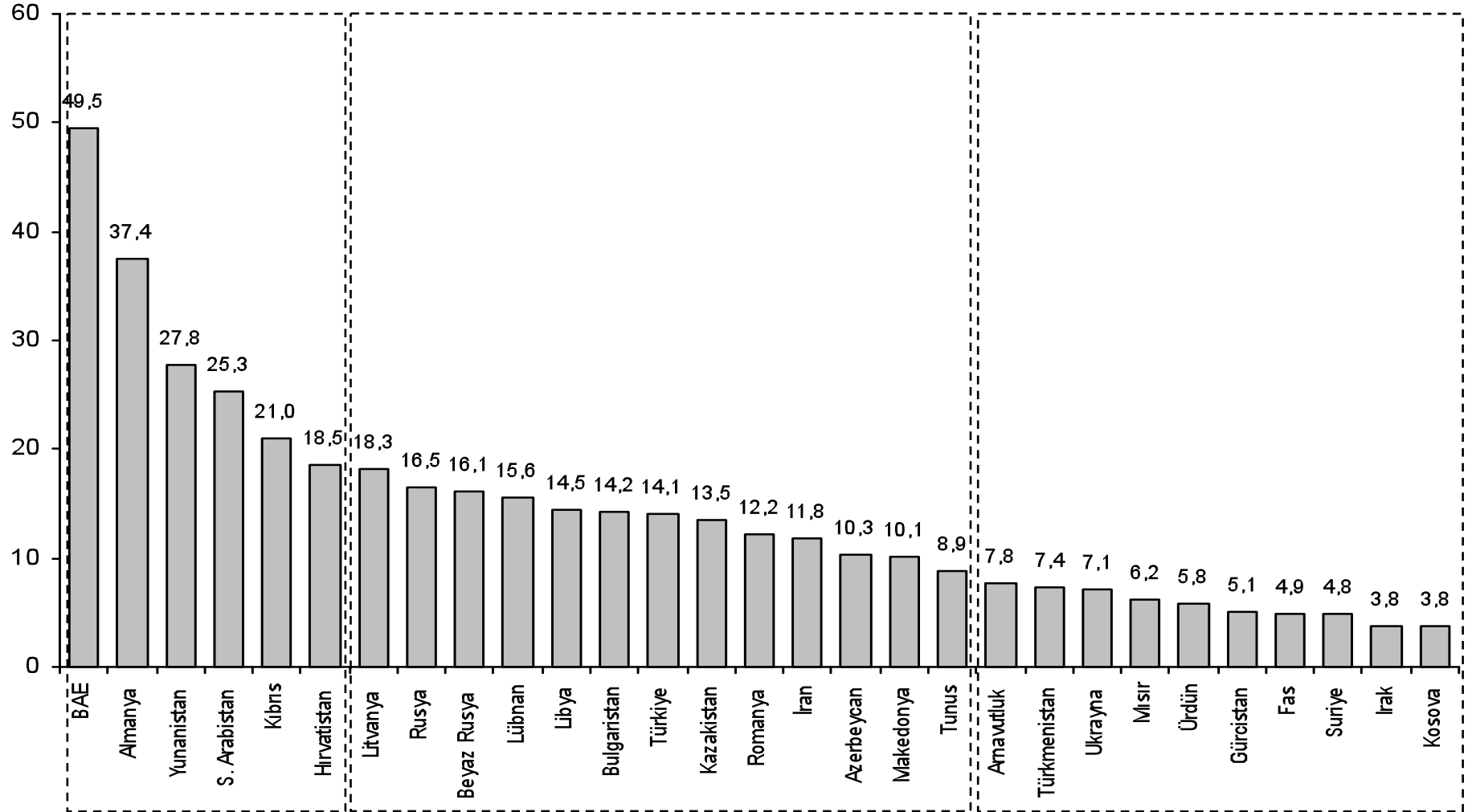
Kişi Baři Milli Gelir - USD (Satın Alma Paritesi)

Kişi Başı Milli Gelirde Dünyadaki Konumu

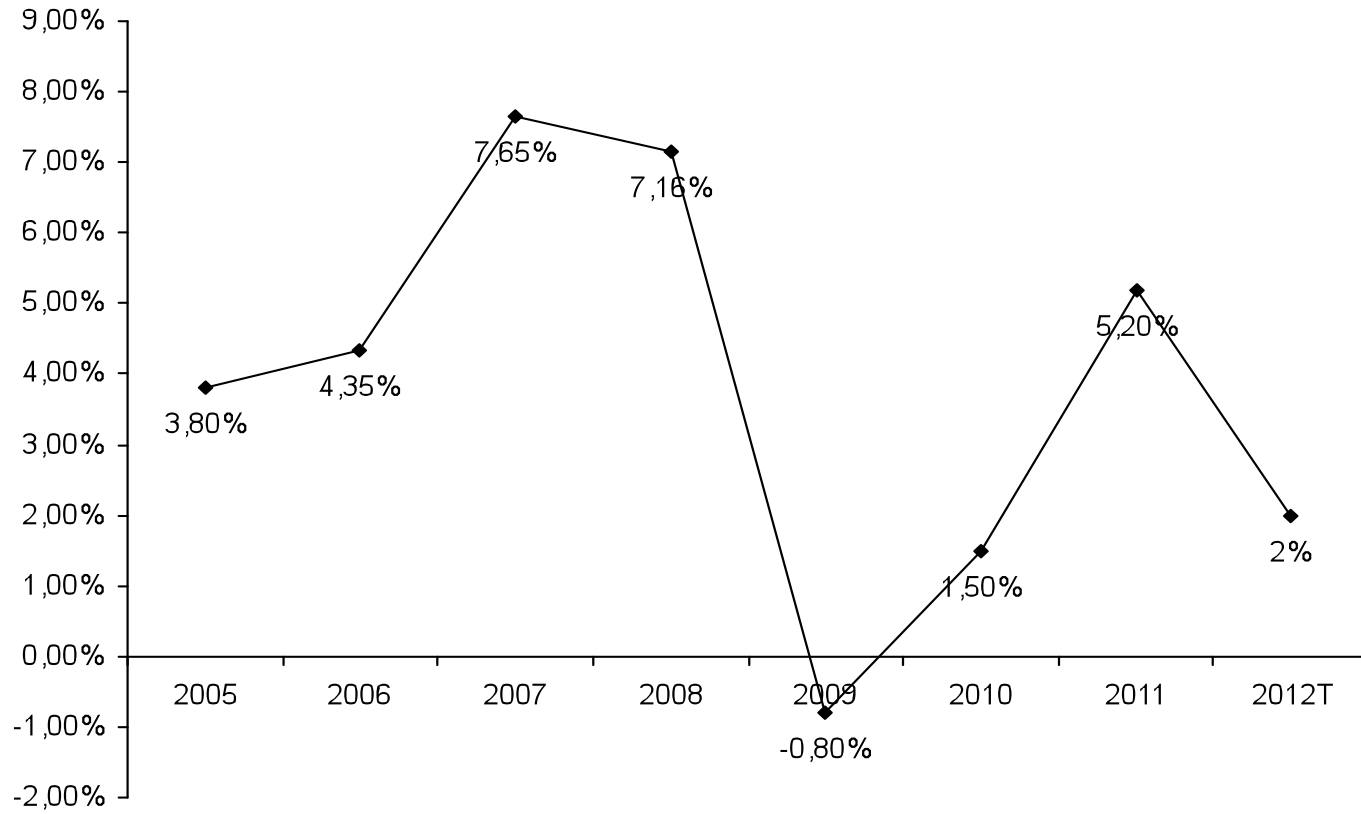
Makedonya 2011 yılında 10,112 USD'lik kişi başı milli gelir ile Hedef Pazarlarda tüketim açısından en zengin 17. ülke konumundadır.

Kişi Başı GSYİH (Bin \$)

Enflasyon

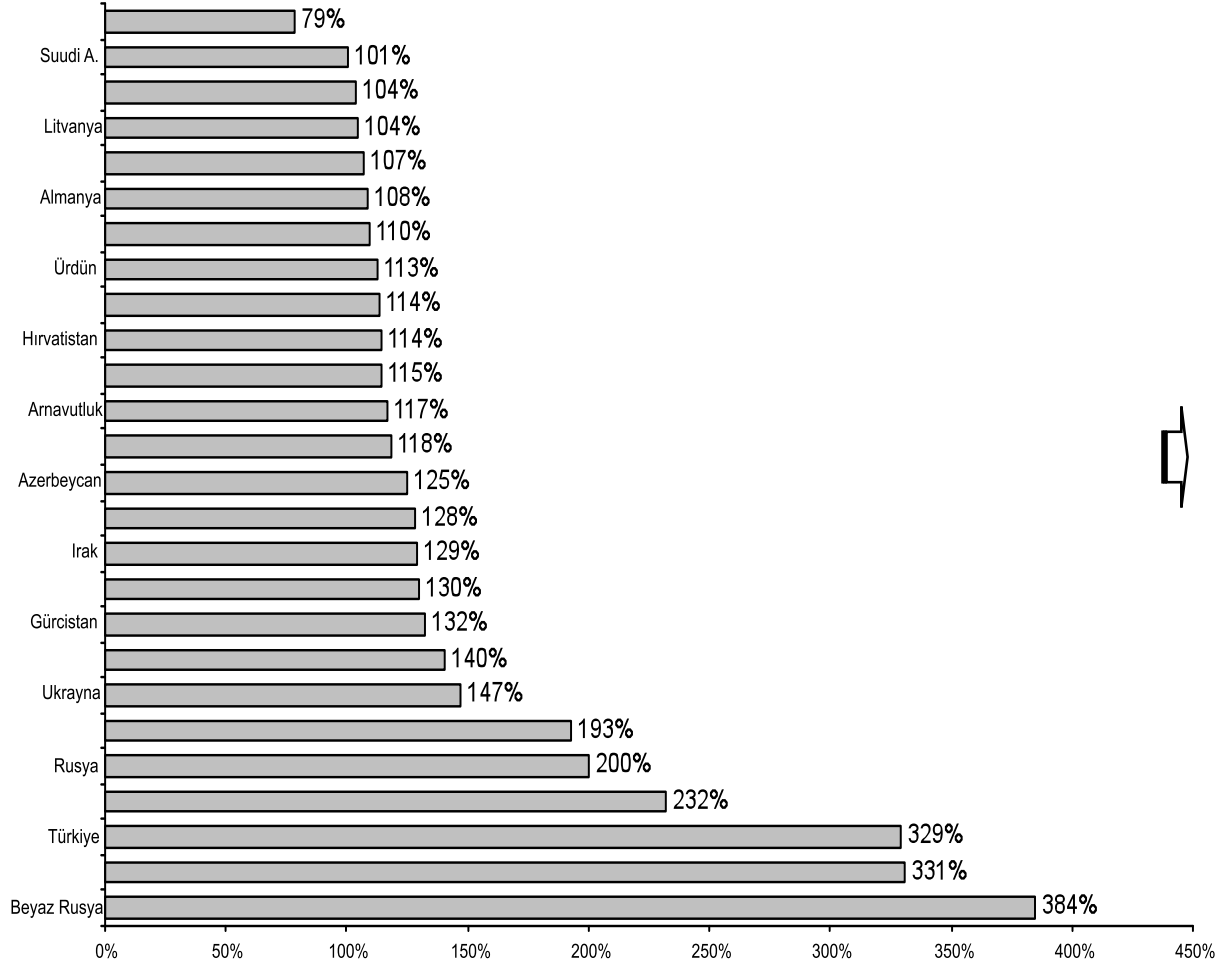
Enflasyondaki Gelişim

Tüketici Fiyatlarında Gelişim

Makedonya 2000-2011 yılları arasında tüketici fiyatlarında %110luk bir artış hızı göstermiştir.

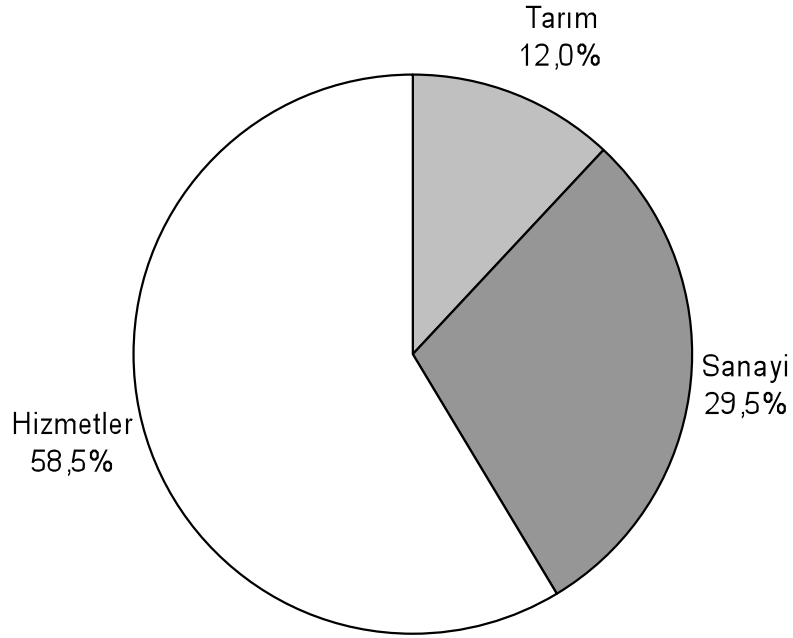
Tüketici Fiyat Endeksi: 2000=100%

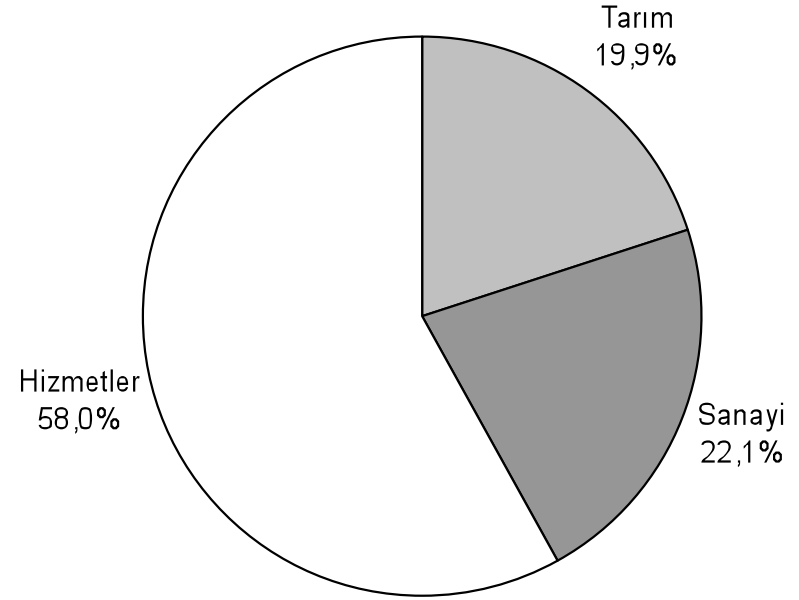
Tüketicilerin ortalama harcama alışkanlıklarına göre Makedonya; Dünya genelinde 138.; hedef pazarlar içerisinde 19. en pahalı ülke konumundadır.

Sektörel Dağılım

GSYİH'nın Sektörel Dağılımı – 2011

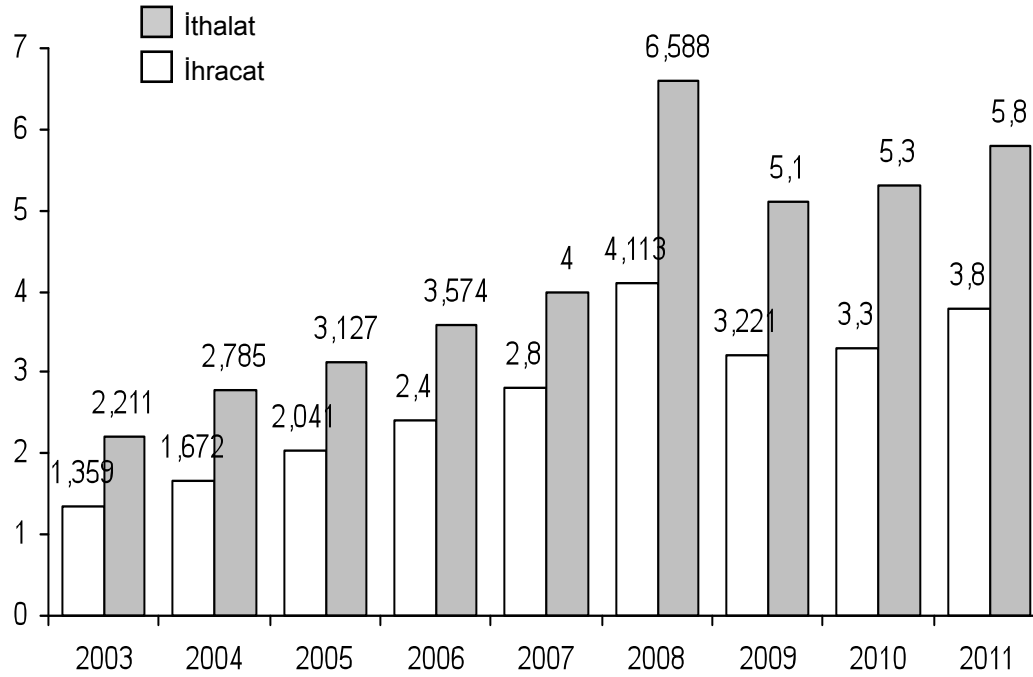
İşgücünün Sektörel Dağılımı – 2011

Toplam istihdam içinde imalat sanayi %22'lik oranla en büyük paya sahip olup, bu sektörü %19,9'lik pay ile tarım ve %15'lik pay ile ticaret sektörleri izlemektedir.

Dış Ticaret

Dış Ticaret Dengesi – 2011 (Milyar – USD)

- Makedonya, ticaretinin önemli bir kısmını AB ülkeleri ve Batı Balkan ülkeleriyle gerçekleştirmektedir. Makedonya'nın en önemli ticaret ortakları Almanya, Sırbistan, Yunanistan, İtalya, Rusya, Çin, Türkiye, Bulgaristan, Slovenya ve İsviçre'dir.
- İthalatta Rusya petrol ürünleri ile ülkenin en önemli tedarikçisidir.
- Bu ülkeyi Almanya, Sırbistan ve Yunanistan izlemektedir.
- Ancak bu üç ülke ile olan ticaret fazlası Rusya ile olan ticaretteki açığı kapatmaya yetmemektedir.

Doğrudan Yabancı Yatırım

Ülkeler	DYY (Milyar \$)
Almanya	46.127.366
Suudi Arabistan	21.560.173
Kazakistan	15.900.000
Rusya	9.961.014
Türkiye	9.278.000
Ukrayna	6.495.000
Mısır	6.385.600
Lübnan	4.954.862
Kıbrıs	4.841.376
BAE	3.948.300
Libya	3.833.391
İran	3.616.905
Romanya	3.453.000
Yunanistan	2.250.194
Türkmenistan	2.083.000
Bulgaristan	2.167.527
Ürdün	1.701.478
Tunus	1.512.505
Irak	1.426.400
Beyaz Rusya	1.402.800
Suriye	1.380.894
Fas	1.240.626
Arnavutluk	1.109.558
Litvanya	622.232
Azerbaycan	563.132
Gürcistan	548.826
Kosova	413.401
Makedonya	295.759
Hırvatistan	334.155

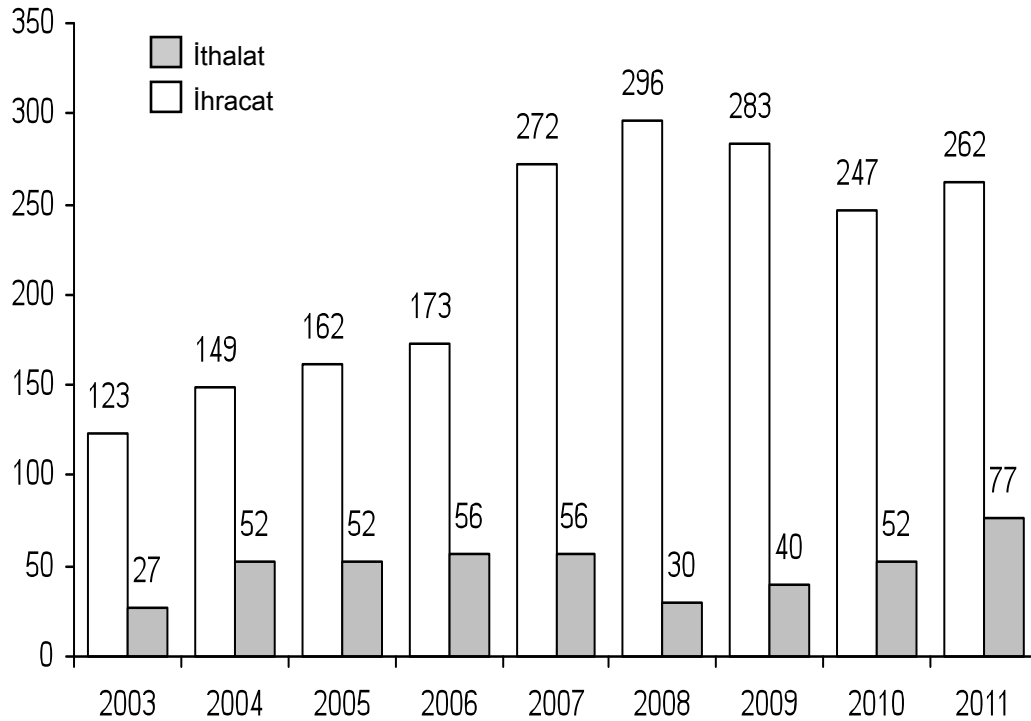

2011 yılında Makedonya, Hedef Pazarlar arasında en az yabancı yatırımı kendine çeken ülkelerden biri olmuştur.

Türkiye Makedonya Ticari İlişkiler-1

Makedonya'ya olan ihracatımız ve bu ülkeden olan ithalatımız 2001 yılından itibaren düzenli olarak artış göstermiştir.

Türkiye – Makedonya Dış Ticaret Verileri (Milyon USD)

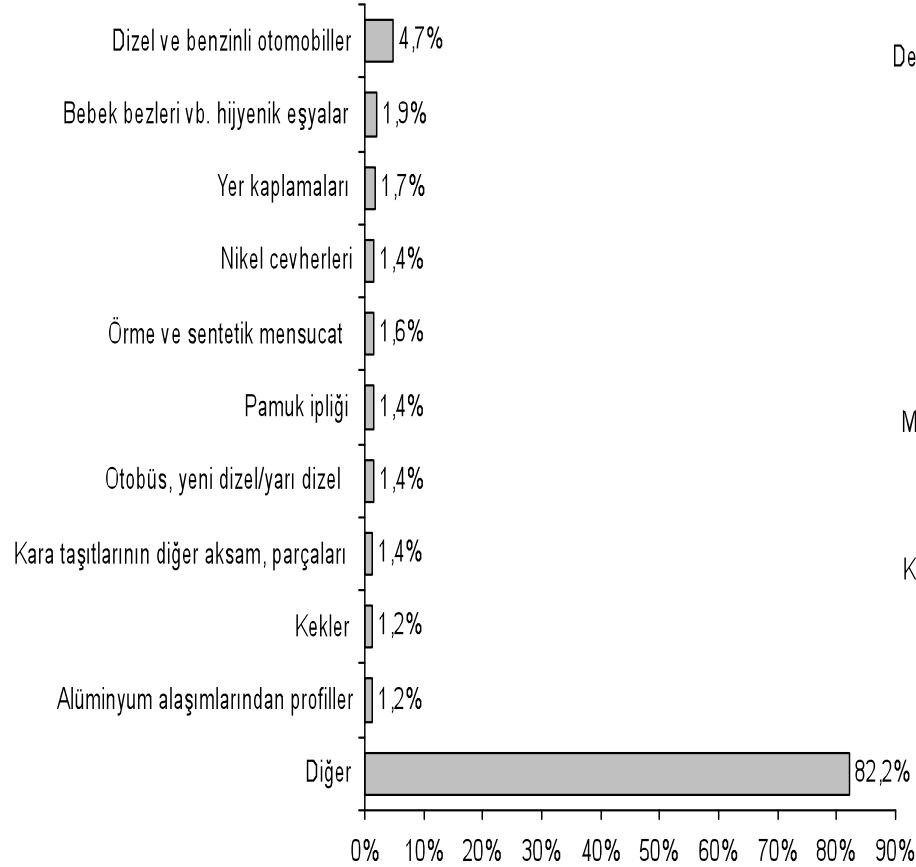

2010 yılında Makedonya'ya yönelik ihracatımızda en önemli ürünler taze meyve sebze, beyaz eşya, otomotiv sanayi ürünleri, tekstil ve hazır giyim ürünleri, bebek bezleri vb. hijyenik eşyalar, yer kaplamaları ve işlenmiş gıda sanayi ürünleri yer almıştır.

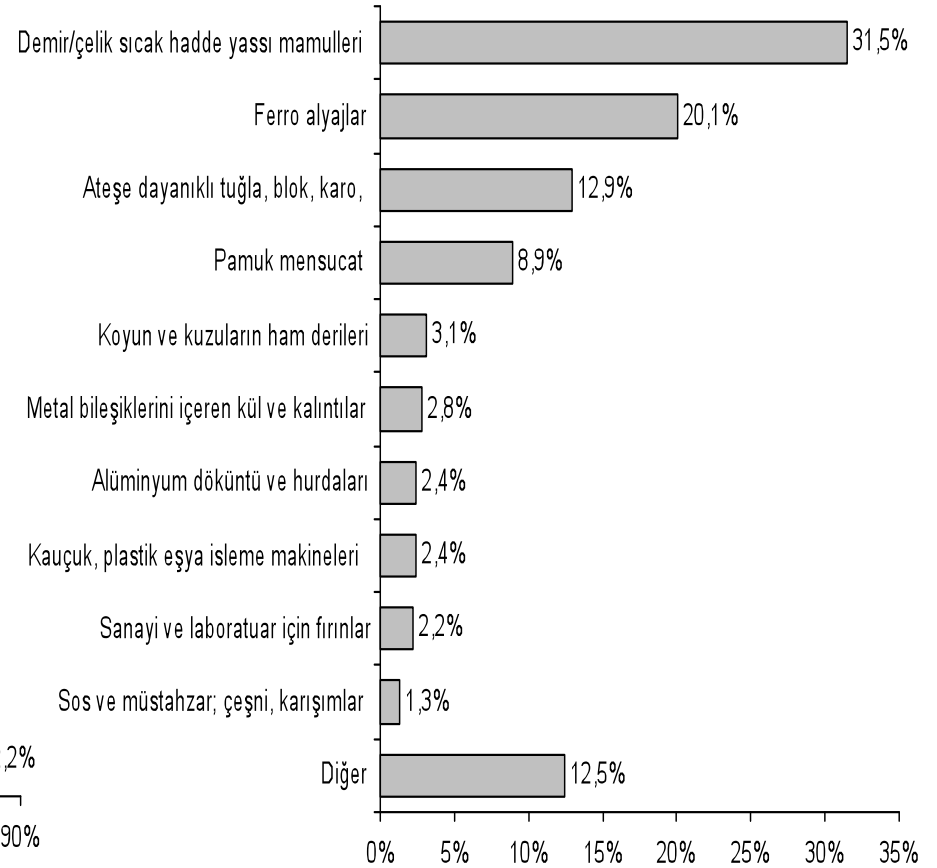
Makedonya'ya yaptığımız ihracatta 2000 yılında 45'inci sıradayken 2007 yılında 66'ıncı sıraya gerilemiş 2009 yılında 57'inci sıraya yükselmiş, 2011 yılında 59'uncu sıraya gerilemiştir. İthalatımızda ise 2000 yılında 92'inci sıradayken 2007 yılında 90'inci sıraya yükselmiş, 2009 yılında 99'uncu sıraya gerilemiş, 2011 yılında 88'inci sıraya yükselmiştir.

Türkiye Makedonya Ticari İlişkiler-2

Makedonya'nın Türkiye'den İthal Ettiği Ürünler

Makedonya'nın Türkiye'ye İhraç Ettiği Ürünler

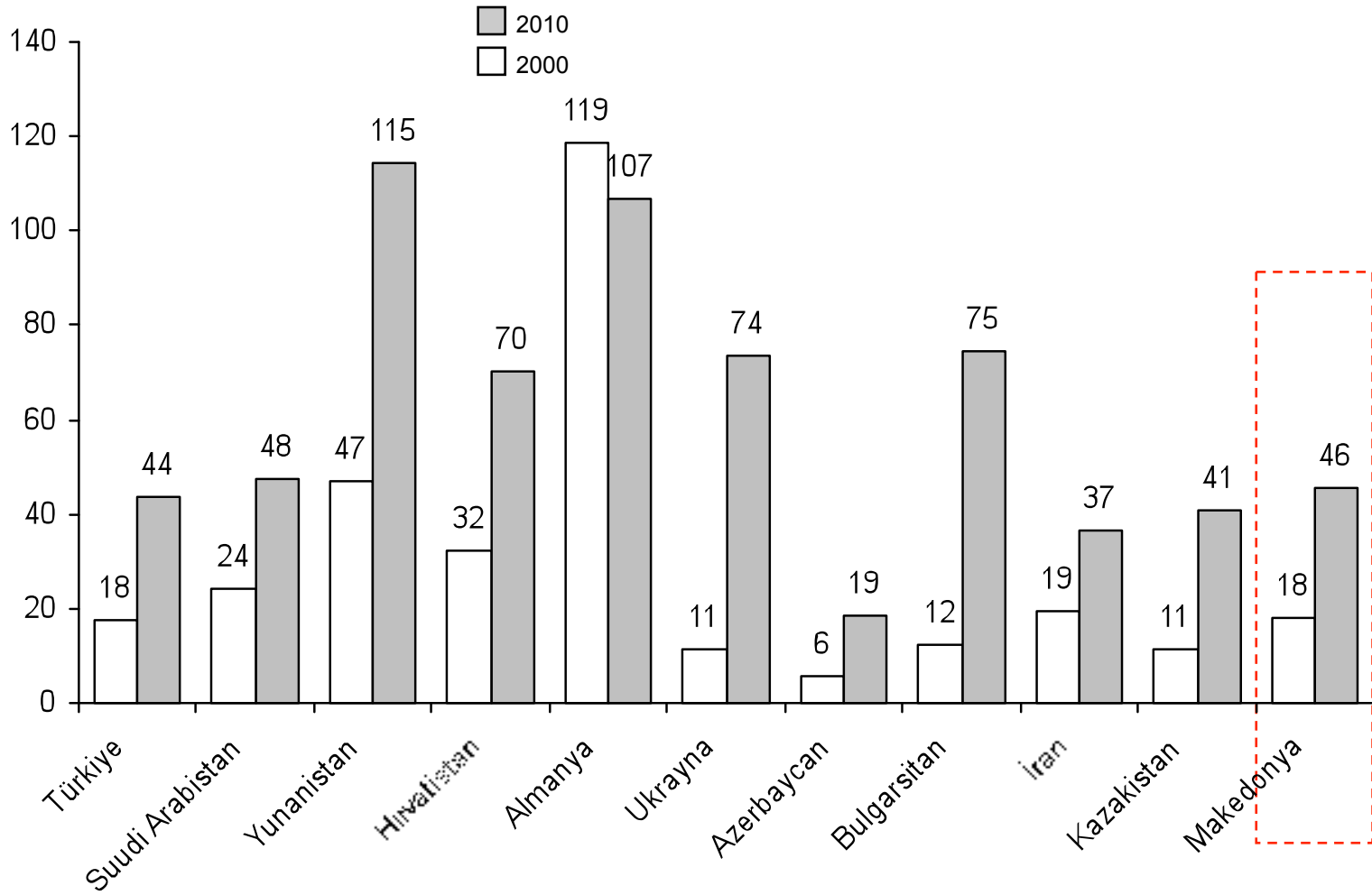

Makedonya'da Bankacılık Sektörüne Bakış

- Komünist dönemde Makedonya'daki bankaların çoğu eski Yugoslavya'nın diğer ülkelerinde olduğu gibi doğrudan devlet tarafından değil büyük kuruluşlar tarafından yönetilmekteydi. Bu bankalar kredi verme vb gibi temel bankacılık faaliyetlerinden çok sahiplerine kaynak aktarma ile amacını taşımaktaydılar. Bu doğrultuda bölgesel ve yerel bankaların çoğunun 1990'lı yıllar boyunca yerel işadamları ile fazla ticari ilişkisi olmamıştır.
- 2002 yılında Avro'nun yürürlüğe girmesi, tasarruflarının büyük çoğunluğunu Alman Markı olarak tutan halkın bankalara başvurması ile ticari bankalarda bir mevduat patlaması yaşanmasına sebep olmuştur. Yaklaşık 300 milyon \$ tutarında özel tasarruf bankalara akmıştır.
- Yapılan yasal değişiklikler bankalar ile bankaların sahibi olan kuruluşlar arasındaki bağların kopmasına, getirilen yüksek sermaye gereklilikleri zayıf bankaların sektörden çekilmesine sebep olmuş ve bankacılıkta yoğunlaşma yaşanmıştır. 2007 yılı başı itibarıyla sistem 19 mevduat bankası ve 12 tasarruf bankasından oluşmaktadır. Stopanska banka, Komercijalna banka and NLB Tutunska banka adlı 3 büyük banka tüm mevduatların %71'ini ve kredilerin %68'ini uhdelerinde bulundurmaktadırlar.
- Makedonya'da başkent Üsküp'te kurularak tek şube ile faaliyet gösteren T.C. Ziraat Bankası 2008 yılında Gostivar ve Tetova şehirlerinde de birer şube açmıştır.

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

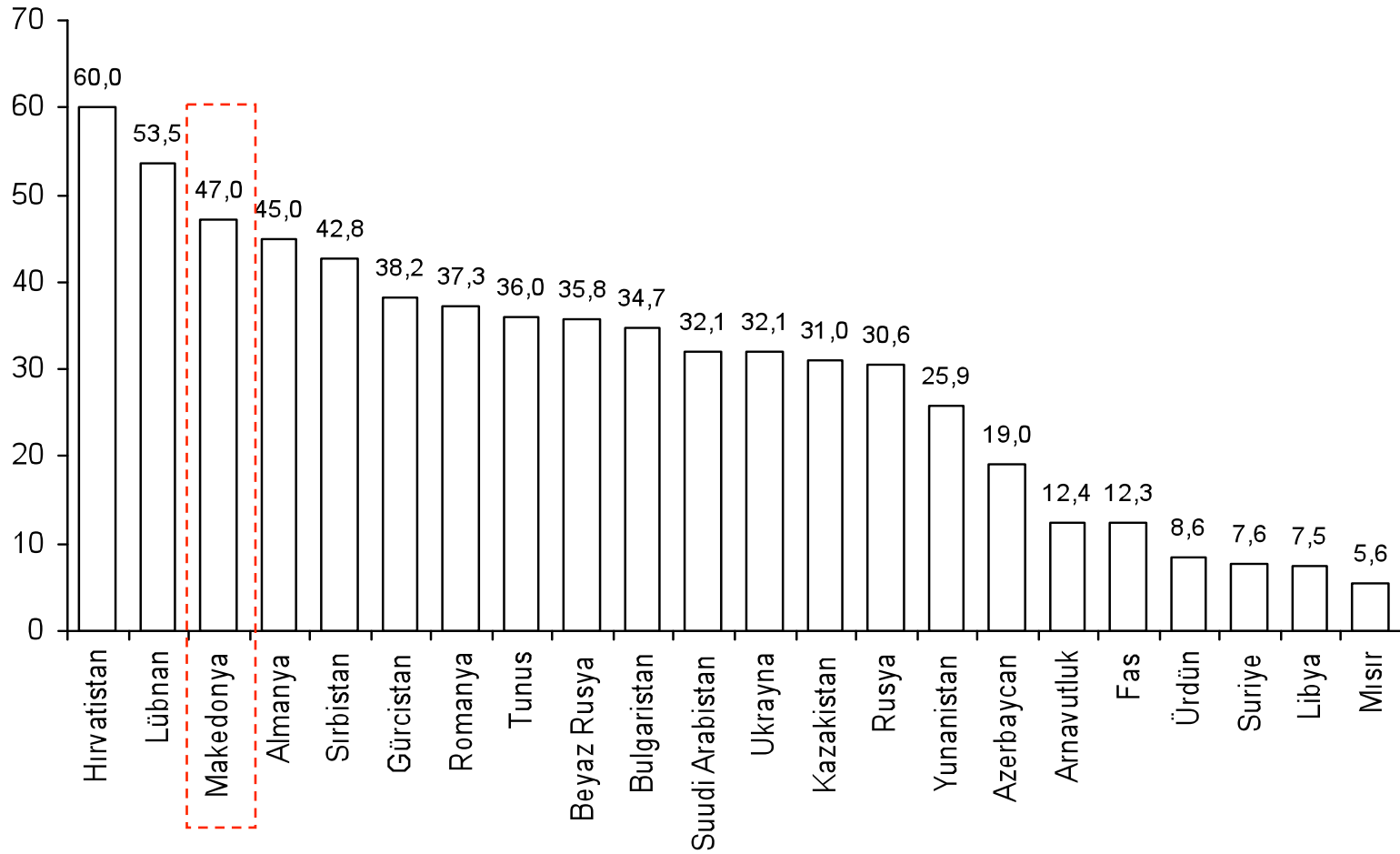
(%) **Özel Sektöre Verilmiş Yurtiçi Kredilerin GSYİH' deki Payı**

Bankacılık Sektörünün Gelişimi

Makedonya da özel sektöre verilen kredilerin GSYİH ya oranı %46 dır ve bu orandan kredi için başvuru yapan firmaların %47si faydalanmaktadır.

Yatırım için bankalardan finansman talep eden firmalar (%) - 2010

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

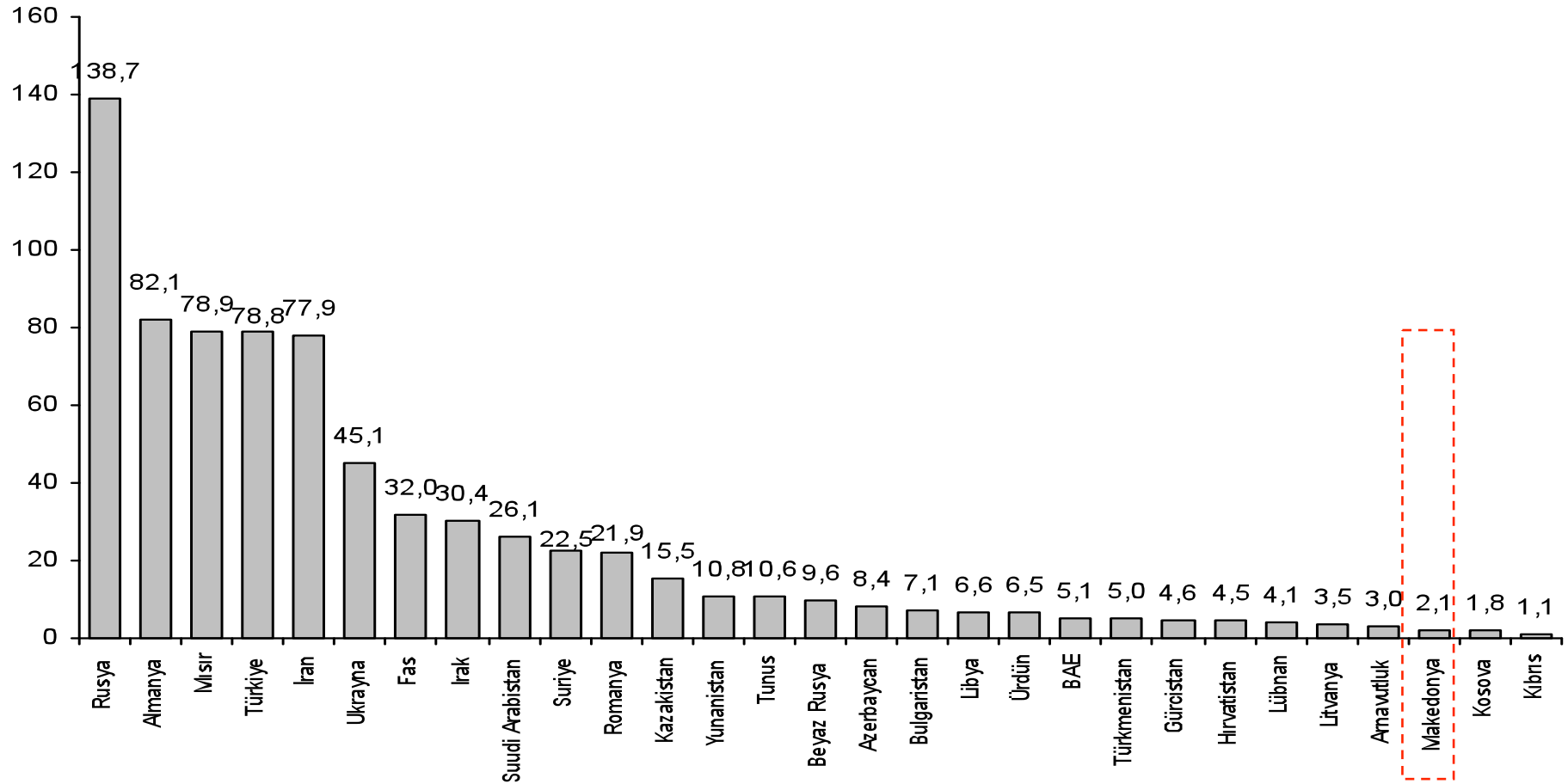
5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Nüfus Yapısı

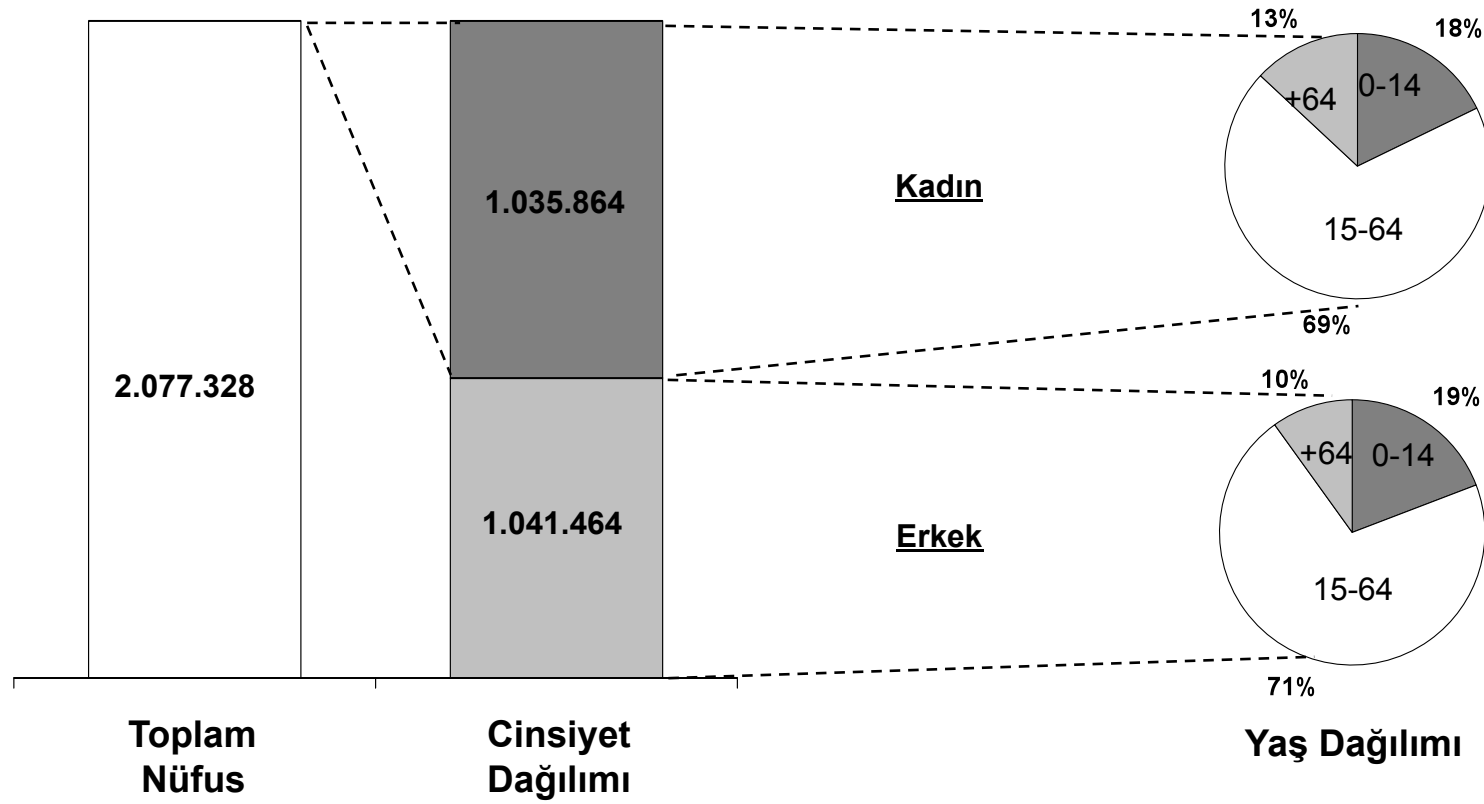
Makedonya hedef pazarlar arasında en az nüfusa sahip olan ülkelerden biridir.

Nüfus (Milyon Kişi – 2011)

Nüfus Yapısı

Nüfus Yapısı - 2011

Nüfus Yapısındaki Gelişim - 2011

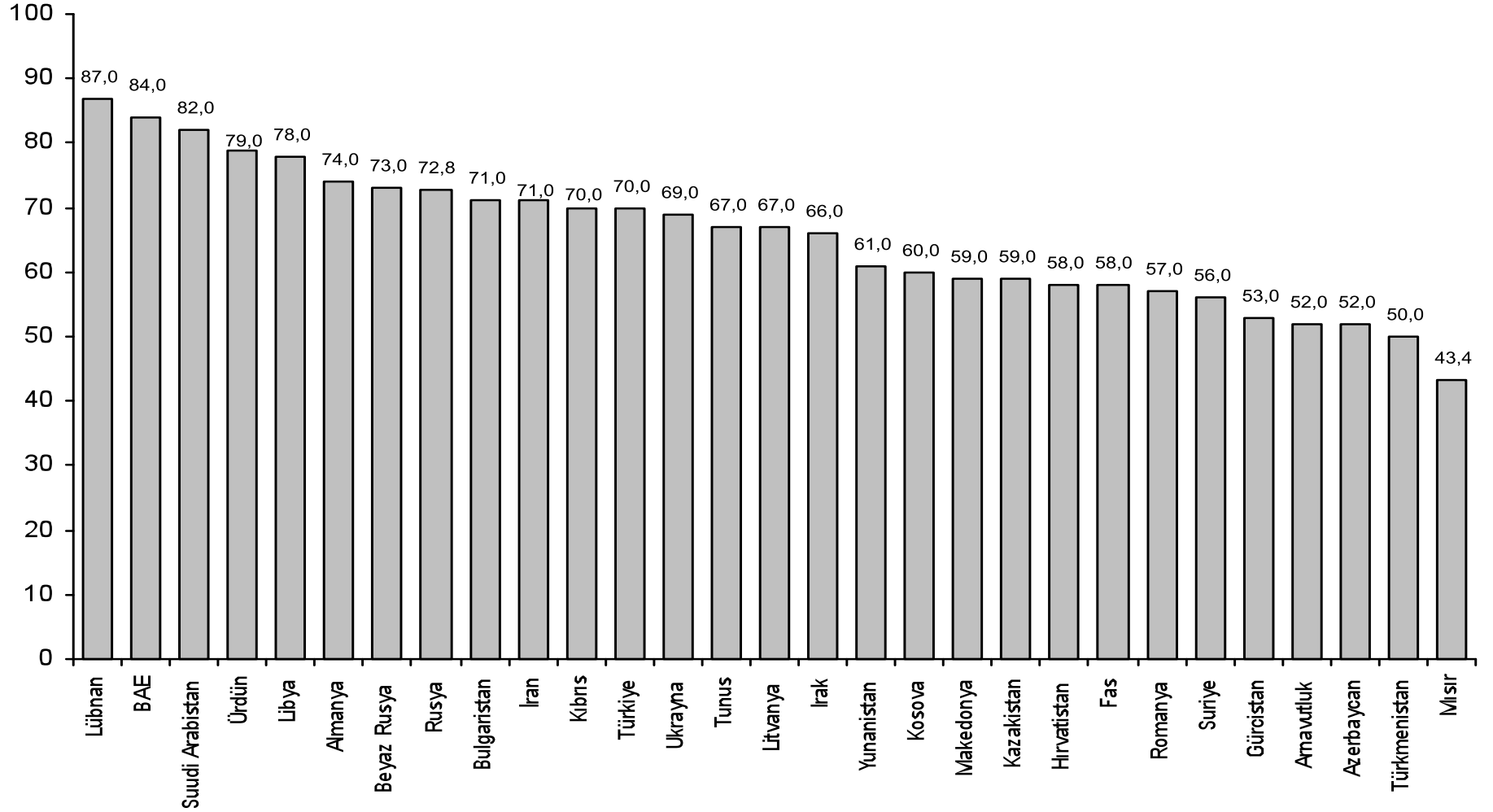
Doğum Oranı	11.87 doğum / 1.000 kişi
Ölüm Oranı	8.91 ölüm / 1.000 kişi
Göç Oranı	-0.48 göç / 1.000 kişi
Şehirleşme	%59
Şehirleşme Büyüme Oranı	% 0,3
Ortalama Yaşam Süresi	75.14 yıl
Erkek	72.61 yıl
Kadın	77.87 yıl

Kişisel Özellikler

	boy (m.)		kilo (kg.)	
	erkek	kadın	erkek	kadın
azerbaycan	1,72	1,65	76,1	64,8
bulgaristan	1,75	1,63	79,3	67,1
almanya	1,78	1,65	82,4	67,5
yunanistan	1,76	1,63	85,0	67,7
iran	1,73	1,60	76,0	65,0
irak	1,65	1,56	75,0	64,8
türkiye	1,74	1,59	86,4	63,0
hırvatistan	1,78	1,73	65,9	62,9
sırbistan	1,77	1,71	75,0	62,0
rusya	1,75	1,68	73,0	69,0
lübnan	1,74	1,58	76,1	68,7
romanya	1,72	1,65	73,0	58,0
suriye	1,71	1,62	80,0	66,0
fas	1,71	1,62	73,0	65,0
mısır	1,70	1,60	72,0	56,7
tunus	1,70	1,62	76,1	64,8
libya	1,57	1,52	77,0	65,0
kazakistan	1,70	1,63	76,1	64,8
ukrayna	1,76	1,67	82,0	58,0
bae	1,70	1,55	79,6	57,5
kosova	1,77	1,71	75,0	62,0
arnavutluk	1,65	1,53	74,0	51,0
gürcistan	1,74	1,60	72,5	66,0
suudi arabistan	1,75	1,65	64,0	55,0
beyaz rusya	1,82	1,67	75,0	53,0
kktc	1,71	1,59	70,0	58,0
makedonya	1,71	1,62	79,3	65,6
ürdün	1,72	1,63	74,0	60,0
türkmenistan	1,71	1,61	74,7	61,8

Şehirleşme-1

Ülke genelinde şehirleşme %70'in altında kalarak hedef pazarlar arasında şehirleşme bakımından 18. ülkedir.

Şehirleşme-2

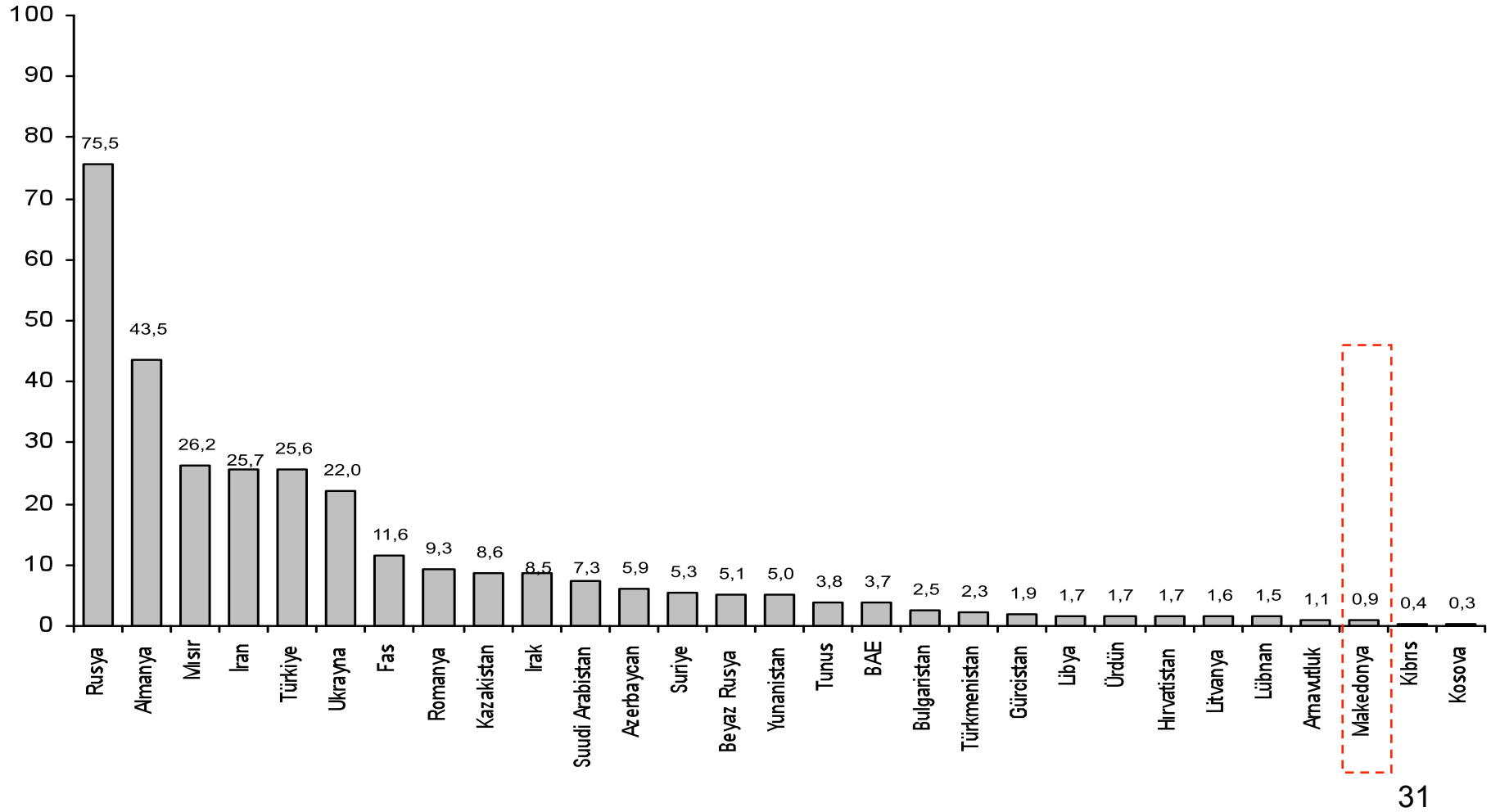
Nüfus Sayısına Göre En Büyük 10 Şehir - 2010

Üsküp	491 000
Manastır	73 100
Kumanova	72 200
Prilep	65 900
Kalkandelen	55 000
İştıp	44 400
Köprülü	43 700
Ohrid	41 200
Gostivar	36 600
Ustrumca	36 300

İşgücü

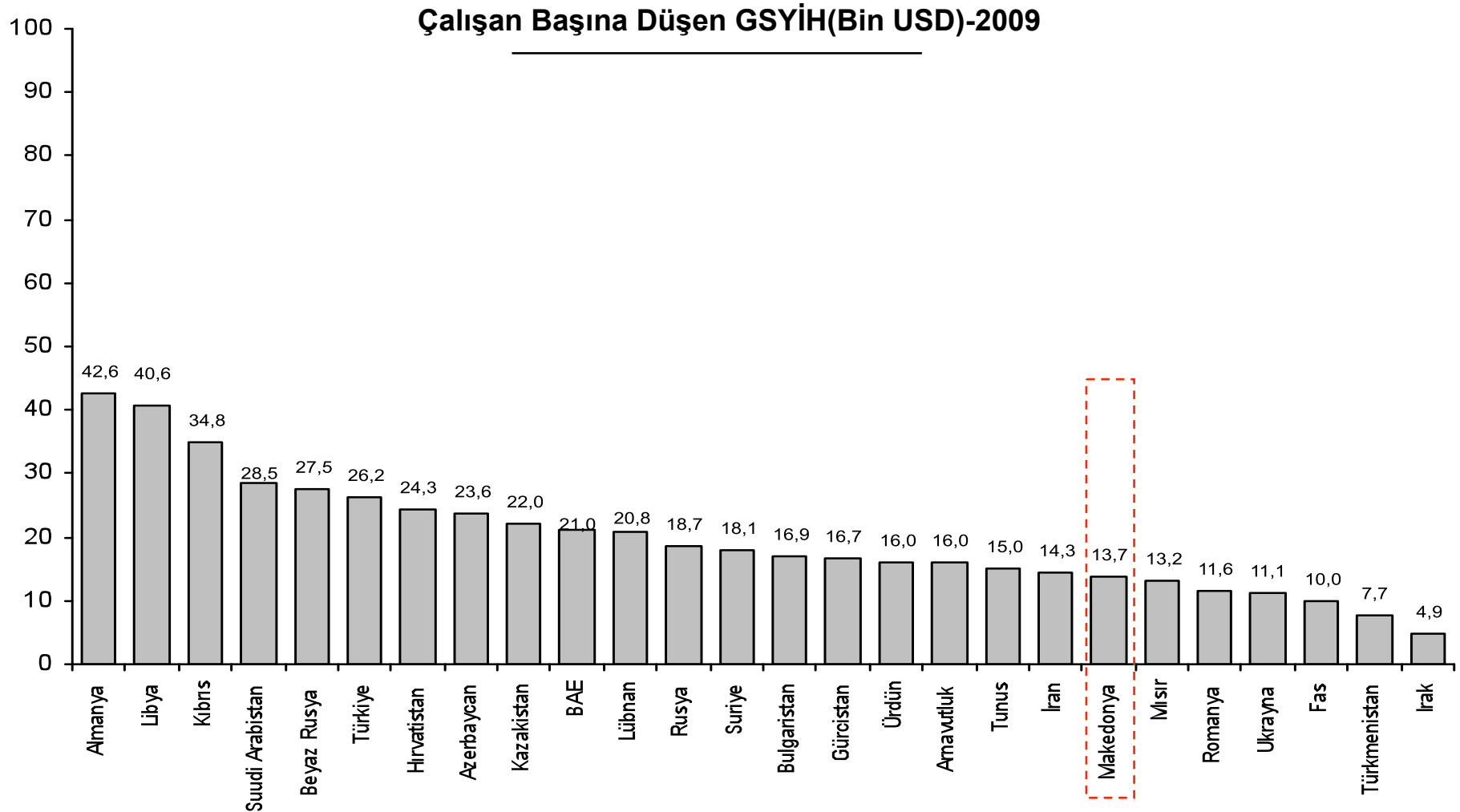
Makedonya hedef pazarlar arasında en az işgücüne sahip 3. ülkedir.

İşgücü sayısı (Milyon Kişi – 2011)

GSYİH' nin İşgücüne Paylaşımı

Makedonya hedef pazarlar arasında 13,700 USD' lik çalışan başına düşen GSYİH'e sahiptir.

İşsizlik

Makdonya'da toplam işsizlik oranı %32 seviyesindedir.

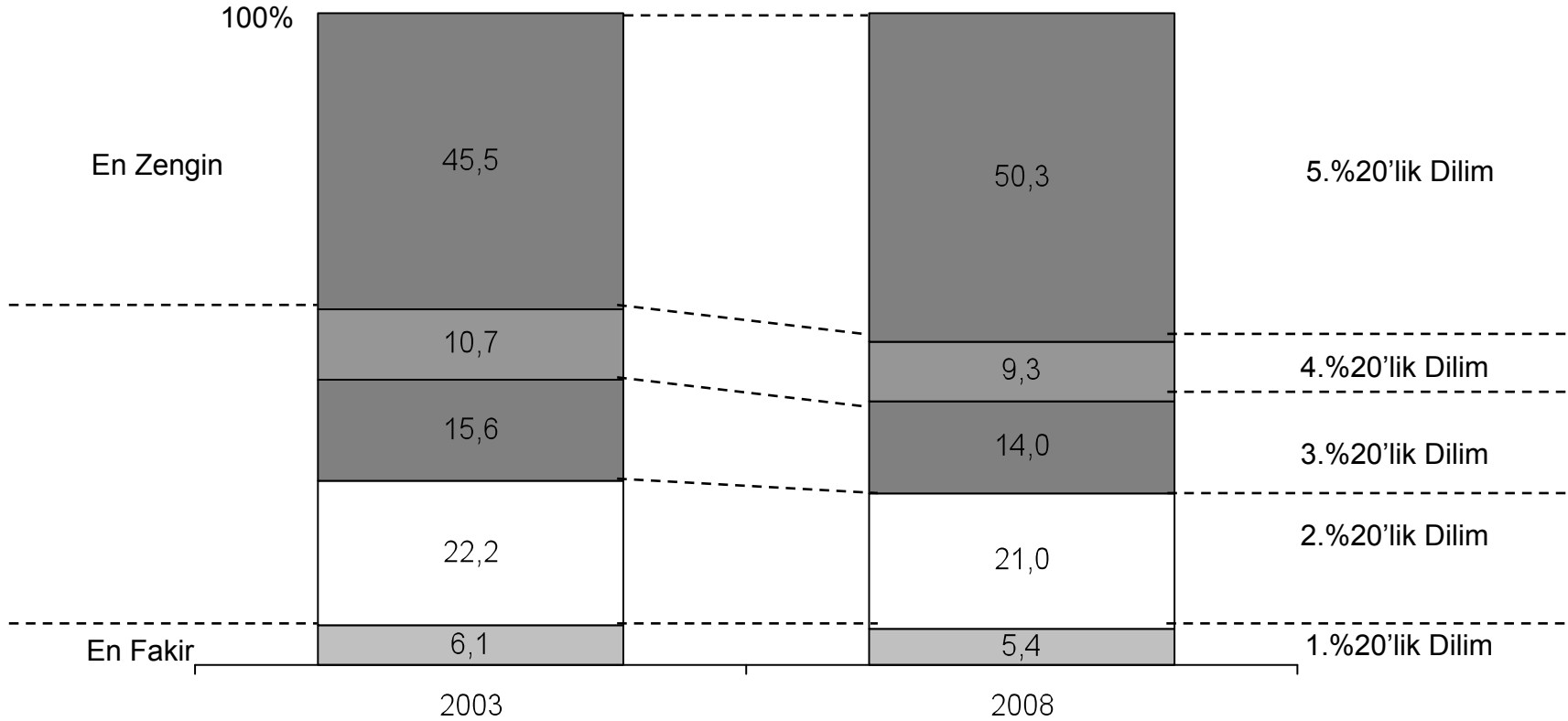
İşsizlik, işgücüne yeni katılanlar ve yaşı 20–29 arasında olanlarda en yüksek düzeydedir ve bunlar toplam işsizlerin %43,4'ünü oluşturmaktadır

- İşsizlik %60 seviyesiyle özellikle genç nüfus içerisinde daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir.
- Makedonya Cumhuriyeti'nde aylık ortalama net maaş 250-270 Avro, ortalama brüt maaş ise 400-420 Avro civarındadır. Ücretlerdeki ortalama yıllık artış oranı %4 civarındadır. Çalışanların vergi ve sosyal primlerini işveren yatırmaktadır.
- Ülke genelinde fakirlik seviyesi tüm nüfus içerisinde %28,7 seviyesindedir.
- Satın alma gücü paritesine göre 12 aylık bir çalışan ücreti 4152 USD seviyesindedir.

Sosyoekonomik Gruplar

2003-2008 yılları arasında Makedonya nüfusunun sosyoekonomik yapısında en üst gelir seviyeli kesimin oranı artmış ve alt gelir seviyelerinin oranı azalmıştır. Bu durum halk arasındaki gelir dağılımında kötü bir etki yapmaktadır. Ülke gelirinin yaklaşık %51'i tek bir grupta paylaşılmaktadır.

Sosyo Ekonomik Grupların %20'lik Dilimlere Göre Kırılımı

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Genel Görünüm

- Organize perakendecilik yok denecek kadar az.
- Zara, Mango gibi global oyuncular pazarda bulunmamaktadır.
- Pazar genel olarak lokal oyuncular tarafında domine edilmektedir.
- Mevcut nüfus yapısı ve yüksek işsizlik oranı önemli bir dezavantaj.

Cadde / AVM Mağazacılığına Bakış

- Cadde mağazacılığı halen popülaritesini korumaktadır.
- Mevcut AVM'lerin önemli bir kısmı eski ve ciddi yönetim sorunları var.
- Ramstore AVM marka miksi ve yönetim tarzı açısından başarılı AVM olarak gösterilmektedir.
- Kira bedelleri aylık m2 başına 40-100€ arasında değişmektedir.

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Makedonya'da İthalat Rejimleri

- Makedonya'da gümrük işlemleri "Gümrük Kanunu" ile düzenlenmiştir. Kanun Dünya Ticaret Örgütü Harmonize Sistemi ile bütünüyle uyumlu olup AB Nomenklatörü'ne de %90 intibak sağlamıştır.
- Gümrük Kanunu ile gümrük işlemlerinin niteliği, türü, kapsamı, gümrük alanı, gümrük kapısı ve ilgili personelin tanımları, görevleri, vb. belirlenmiştir.
- Kanun ile daha önceden mevcut olan farklı ödemeler kaldırılıp, tek bir gümrük oranı üzerinde birleştirilmiştir. Ayrıca oranlarda da indirimle gidilerek dış ticaretin serbestleşmesi yolunda önemli bir adım atılmıştır.
- Gümrük Antrepoları ithal edilen malların gümrük işlemleri tamamlanıncaya kadar tutulduğu yerler olup, bekleme süresi azami 30 gündür istisnai durumlarda bu süre 15 gün daha uzatılabilir.
- Umumi Antrepolar ithal edilen malların, antrepo belgesi ibraz edilmesi kaydıyla, gümrük resmi ödenmeden azami 1 yıl tutulduğu yerlerdir istisnai hallerde bu süre uzatılabilir.
- Bunun dışında ithalatçılar ithal ettikleri malları Gümrük İdaresi'nin onayı ile fiktif antrepolarda tutabilir.
- Makedonya TIR Konvansiyonu'na ve ATA Karneleri Konvansiyonu'na taraftır. Ülkede serbest bölge bulunmamaktadır.
- Gümrük Vergisi ithal edilen malların değeri üzerinden (ad valorem), ancak cif kıymeti hesaplanarak, tahsil edilir. Ortalama vergi oranı %11 civarındadır. Ülkede 7 vergi dilimi mevcut olup, genellikle oranlar %0 ile %35 arasındadır.

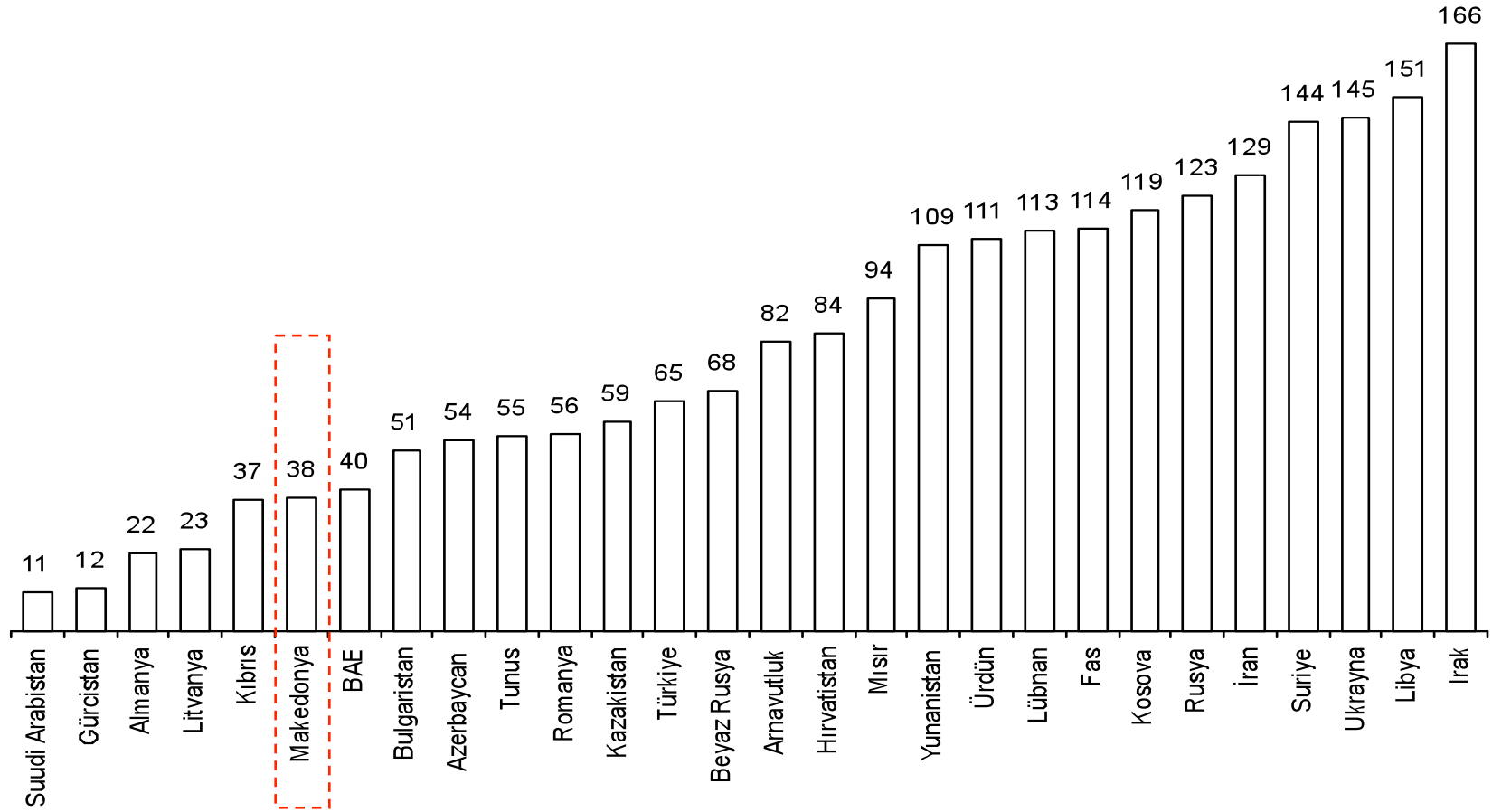
İthalat Esnasında Uygulanan Vergiler

<u>Gümrük Vergisi:</u>	<u>Oranlar</u>
-Genel	%0-35
-Hammaddeler	%0-8
-Makine ve teçhizat	%5-20
-Tüketim malları	%15-35
-Tarımsal ürünler	%20-60
-Satış Vergisi	%5

Makedonya'da Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi

Dünya Bankası tarafından 183 ülke için yapılan bir araştırmada; Makedonya dış ticaret süreçlerinde hedef pazarlar içerisinde en iyi performans gösteren 6. ülkedir.

Dış Ticaret Süreçlerinin Değerlendirilmesi (1: En iyi)

Makedonya'daki Resmi Kurumlar ve Dernekler

T.C Üsküp Büyükelçiliđi

Slavej Planina 2/A 91000 Skopje. Macedonia

Tel : 389 2 113270/112173

Faks : 389 2 117024

Makedonya Türk İşadamları Derneđi

11 Oktomvri 42A 91000 Skopje

Tel :389 2 117736

Email :matiad@mpt.com.mk

Ekonomi Bakanlığı

"Jurij Gagarin" No.15, 1000 Skopje, Republic of Macedonia

(BETON A.D. building)

Phone: 389 (2) 3093 408 Fax: 389 (2) 3084 472

Maliye Bakanlığı

Dame Gruev 14 1000 Skopje Republic of Macedonia

Tel.: +389 2 3117288

Fax: + 389 2 3117280

Gümrük Müdürlüğü

Lazar Licenovski, 13 91000 Skopje, Former Yugoslav Republic of Macedonia

Tel: 38902224467

Faks: 38902237832

Yatırımları Teşvik Birimi

11 Oktomvri, 9 91000 Skopje, Former Yugoslav Republic of Macedonia

Tel: 38902136273

Faks: 38902112799

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

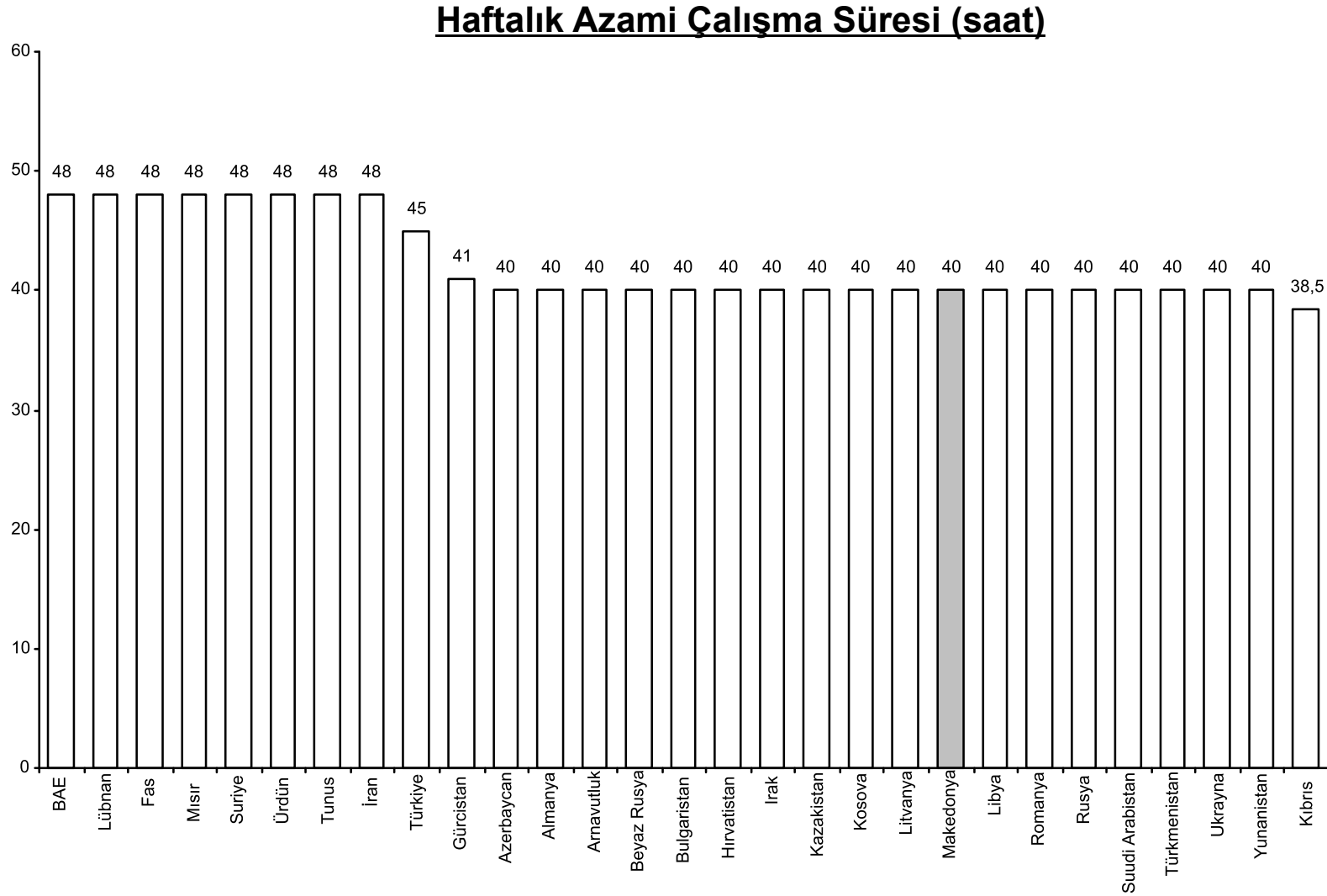
3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

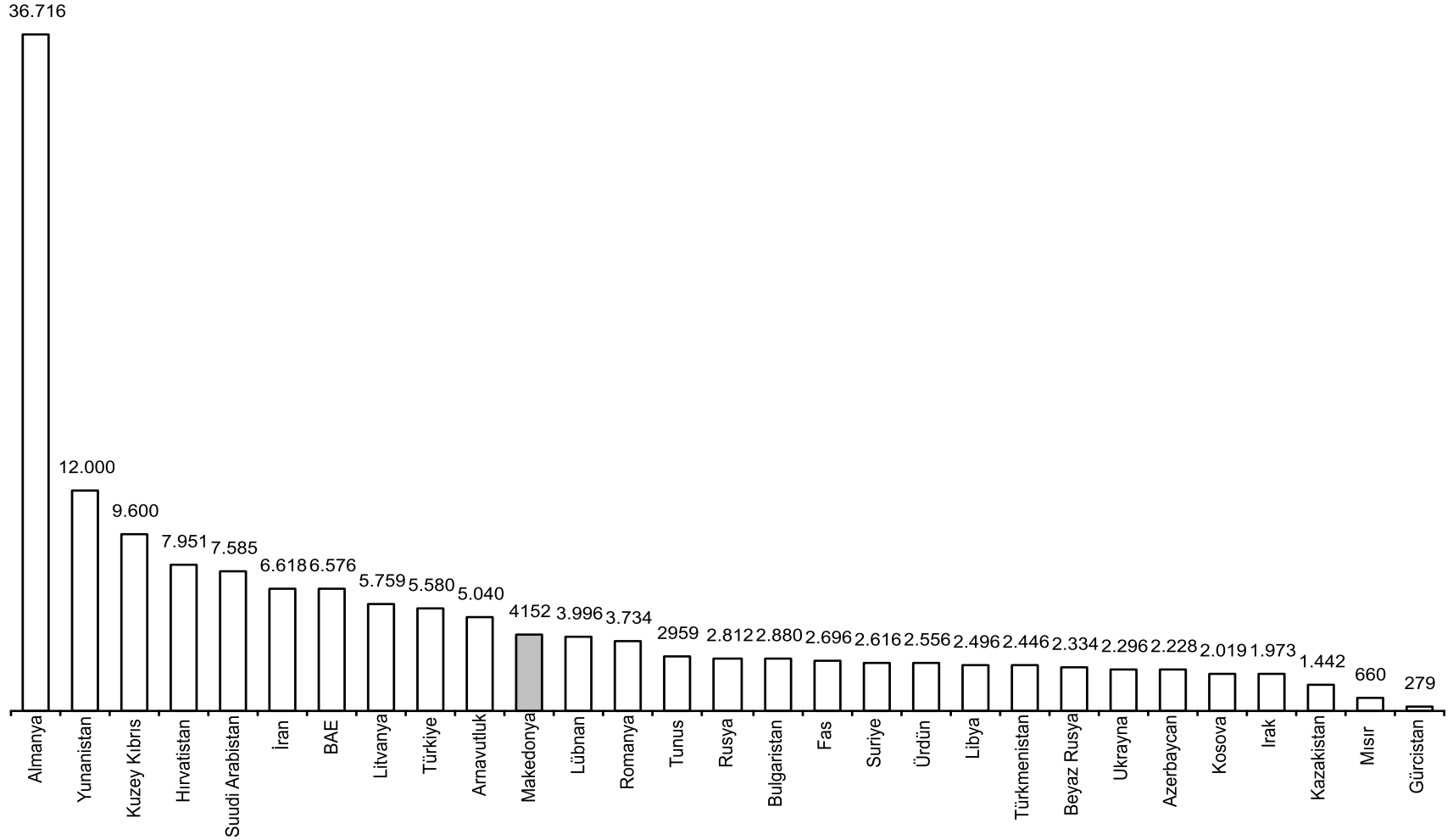
6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Haftalık Azami Çalışma Süresi

Yıllık Brüt Asgari Ücret

Yıllık Brüt Asgari Ücret (\$)

İçerik

1-Ülke Profili ve Makro Ekonomik Bakış

2-Sosyo-Ekonomik ve Demografik Yapı

3-Perakende Pazarına Genel Bakış

4-Dış Ticaret

5-İnsan Kaynakları Uygulamaları

6-Finansal Yapı ve Dinamikleri

Yasal Süreçler: Şirket Kurulumu

Önemli Hususlar

1. Makedonya'da yerli ve yabancı firma ayrımı bulunmamakta, gerek vergiler, gerek imtiyazlar ve devlet destekleri anlamında tüm firmalar aynı prosedürlere ve mevzuata tabi bulunmaktadır.
2. Makedonya'da firma kurma işlemlerinde Merkez Sicil tek yetkili kurumdur. Oluşturulan tek başvuru sistemi (one-stop-shop system) sayesinde, şirket kurma işlemleri 4 saatte ve çok düşük maliyetlerle sonuçlandırılmaktadır. Buna göre, yatırımcılar Merkez Sicil'de tek bir ofisle muhatap olmakta, başvuruları bu ofise yapmakta, gerekli bilgileri söz konusu ofisten alabilmekte ve başvurularını tek bir elemandan takip edebilmektedir. Söz konusu tek başvuru sistemi, Makedonya'nın değişik yerlerindeki 32 adet kurum ve kuruluş ofisleriyle elektronik olarak bağlı olan Merkez Sicil tarafından yürütülmekte ve sonuçlandırılmaktadır.
3. Şirket kurma masrafları, tutulan avukata göre 600-900 Euro arasında (harç, tercüme vs dahil) değişebilmektedir.
4. Yabancı şirket kurmak için gerekli belgeler:
 1. Yabancı firmanın kuruluş belgesi (ülkesindeki),
 2. Kurulacak şirketin müdürünün pasaportunun fotokopisi (eğer yabancı vatandaş ise),
 3. Avukata firma kurma işlemlerini yürütebilmesi için vekalet.
5. Taahhüt edilmesi gereken minimum sermaye miktarları şirket yapısına göre değişmektedir.
 1. Halka açık anonim şirketler için 25.000 Euro
 2. Anonim şirketler için 10.000 Euro
 3. Limited şirketler için 5.000 Euro

Yasal Süreçler: Temsilci Ofisler

Önemli Hususlar

1. Ülkede açılan bir temsilcilik Makedonya Temsilcilik Sicili'ne tescil edilerek faaliyetine başlayabilir. Ticaret Sicili'ne verilmesi istenen belgeler şunlardır:
 1. Firmanın unvanı ve ikametgahı,
 2. Şubenin ismi ve tescil yeri,
 3. İşin niteliği,
 4. Şubedeki çalışanların tam adedi.
2. Ayrıca aşağıdaki konularda hem asıl hem de onaylanmış kopyalar şeklinde belgelerin ibrazı istenir:
 1. Özel veya tüzel yabancı kişinin kendi ülkesindeki sicil kaydı,
 2. Temsilciliğin iş programı,
 3. Temsilciliğe ilişkin olarak yetkili yabancı kişinin tescili beyanı,
 4. Temsilcilik müdürünün atanma kararı,
 5. İstihdam edilecek Makedonya vatandaşlarına ilişkin bilgi,
 6. İşin niteliğine göre yetkili Makedonya Kamu Kuruluşunun izni.

Yasal Süreçler: Şube

Önemli Hususlar

1. Şube açılması için yabancı şirketin müseccel adresi bulunan ülkede iki yıldır faaliyet göstermekte olması zorunludur. Yabancı şirket birden fazla şube açarsa, esas olan tescil başvurusunda gösterilmelidir.
2. Yabancı şirket, şube aracılığı ile, tüm faaliyetleri yürütmek, borç altına girmek, yargı organları önünde işlem yapmak vb. gibi haklara yerli şirketlerle aynı koşullar altında, sahiptir.
3. Temsilcilik ve şube açılması için tescil mahkemesi kararı gereklidir.

Şirket Kuruluşu

Makedonya da şirket kurma kolaylığı bakımından hem prosedürlerin azlığı, düşük maliyet ve asgari sermaye miktarı bakımından bölgedeki diğer ülkeler ve OECD ülkelerine göre avantajlı bir konumdadır.

	Makedonya	Bölge	OECD
Prosedürler	3	6	5
Süre (gün)	3	16	13
Maliyet (%Kişi başı GNI)	2.4	8.3	4.7
Min. Ser.(% Kişi başı gelir)	0.0	10	14.1

Vergi Mevzuatı

Kurumlar Vergisi	% 15
Katma Değer Vergisi	% 25
Gerçek Kişilerin Gelir Vergisi	% 10
Sosyal Güvenlik Vergisi	% 21,2

Karşılaşılan Sorunlar

- Ülkedeki istatistik sisteminde ciddi problemler bulunmakta, çoğu konuyla ilgili istatistik bulunmamasının yanısıra bulunan istatistiklerin de güvenilirliği konusunda önemli şüpheler oluşmakta, ülkedeki birkaç resmi kurumun yayımladığı rakamlar arasında dahi zaman zaman çok ciddi farklılıklar görülmektedir.
- Makedonya'da hala uluslararası topluma entegrasyon konusunda alınması gereken ciddi bir mesafe bulunmakta ve söz konusu entegrasyon çabaları nedeniyle yasaların ve ilgili mevzuatın sık sık değişebildiği gözlenmektedir.
- Siyasal, sosyal ve makroekonomik istikrarın henüz sağlanmaya başladığı ülkede özellikle siyasi iktidar değişikliklerinde kamu bürokrasisindeki kadroların neredeyse tamamının değişmesi nedeniyle devlette devamlılık konusunda sıkıntılar oluşmaktadır.
- Son iki yılda ülkedeki tapu ve kadastro sisteminin çok önemli bölümünün elektronik ortamda kayıt altına alınması sayesinde sistemdeki problemler büyük oranda giderilmiş olmakla birlikte, yasal olduğu düşünülen bir tapu belgesiyle satın alınan bir arazinin bir bölümü veya tamamıyla ilgili bir süre sonra başka birilerinin ortaya çıkması ve yine yasal olduğunu iddia ettiği bir belgeyle hak iddia etmesi durumlarıyla karşılaşılabilir.
- Yargı sistemi, Makedonya'da en çok eleştiri alan kısım olarak görünmektedir. Genel olarak kararlar çok geç alınmakta ve yargıya güven duyulmamaktadır. Yargının tarafsızlığı konusundaki kaygılar son dönemlerde daha da artmıştır. Özellikle Avusturya merkezli elektrik dağıtım şirketi EVN'nin Makedonya Hükümeti ile yaşadığı sorunla ilgili olarak mahkemenin adil yargılama yapmadığı yönünde önemli şikayetler bulunmaktadır.